



**CSU**

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

# โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ  
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

# คำอธิบายรายวิชา

## ดนตรี-นาฏศิลป์

รายวิชาพื้นฐาน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ  
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาและฝึกทักษะทางดนตรี-นาฏศิลป์ผ่านกระบวนการพูด การขับร้อง การบรรเลงดนตรี การเคลื่อนไหวท่าทาง สามารถบรรยายเพลงที่ฟังโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีและศัพท์สังคีต จำแนกประเภทและบทบาทของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและโน้ตดนตรีสากลทำนองง่าย ๆ เลือกและใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงต้นสดที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ บรรยายความรู้สึกที่มีต่อดนตรี แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนอง จังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟัง อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ จำแนกเครื่องดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อดนตรีในท้องถิ่น สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ ออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงอย่างง่าย ๆ แสดงนาฏศิลป์และละครอย่างง่าย ๆ บรรยายความรู้สึกของตนที่มีต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน อธิบายสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และละคร รวมถึงระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร

โดยใช้ทักษะกระบวนการทางดนตรีและนาฏศิลป์ในการแสดงออกทางดนตรีและนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์


เพื่อให้เห็นคุณค่างานดนตรีและนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล รวมถึงเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี-นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ศ 2.1	ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/5	ป.6/4, ป.6/6
มฐ. ศ 2.2	ป.6/2, ป.6/3	ป.6/1
มฐ. ศ 3.1	ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6	ป.6/1
มฐ. ศ 3.2	ป.6/1	ป.6/2
	12 ตัวชี้วัด	5 ตัวชี้วัด

รวม 17 ตัวชี้วัด

# โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ป.6

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมา ของดนตรีไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.2 ป.6/2 จำแนกดนตรีที่มาจากยุค สมัยที่ต่างกัน  มฐ. ศ 2.2 ป.6/3 อภิปรายอิทธิพลของ วัฒนธรรมต่อดนตรี ใน ท้องถิ่น  ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 2.2 ป.6/1 อธิบายเรื่องราวของ ดนตรีไทยใน ประวัติศาสตร์	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร  2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด  3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต  4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี	ดนตรีที่มาจากยุคสมัย ที่ต่างกัน มีวิวัฒนาการทาง ดนตรีที่มีคุณค่า ในฐานะ มรดกทางวัฒนธรรมที่ควร แก่การอนุรักษ์	4
หน่วย การเรียนรู้ที่ 2 พื้นฐานดนตรี	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ศ 2.1 ป.6/1 บรรยายเพลงที่ฟัง โดย อาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีต  มฐ. ศ 2.1 ป.6/2 จำแนกประเภทและ บทบาทหน้าที่เครื่อง ดนตรีไทยและเครื่อง ดนตรีที่มาจากวัฒนธรรม ต่าง ๆ  มฐ. ศ 2.1 ป.6/3 อ่าน เขียนโน้ตไทย และ โน้ตสากลทำนองง่าย ๆ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร  2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด  3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต  4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี	การบรรยายเพลงที่ฟัง ต้องอาศัยองค์ประกอบ ดนตรีและศัพท์สังคีต เครื่องดนตรีมีหลาย ประเภท แต่ละประเภทมี บทบาทหน้าที่ในการ บรรเลงเพลงแตกต่างกันไป การอ่าน และเขียนโน้ต ไทย โน้ตสากล อย่าง ถูกต้องจะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับเครื่องหมายและ สัญลักษณ์ทางดนตรี โน้ต ดนตรีไทยและโน้ตดนตรี สากลเป็นพื้นฐานสำคัญ	16

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>มฐ. ศ 2.1 ป.6/5 บรรยายความรู้สึกที่มีต่อดนตรี</p> <p><b>ตัวชี้วัดปลายทาง</b> มฐ. ศ 2.1 ป.6/4 ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงต้นสด ที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ</p> <p>มฐ. ศ 2.1 ป.6/6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนอง จังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟัง</p>		การร้องเพลงและการบรรเลงเครื่องดนตรีให้มีความไพเราะและน่าฟังต้องปฏิบัติตามหลักการที่ถูกต้อง	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์และละคร	<p><b>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</b> มฐ. ศ 3.1 ป.6/2 ออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงอย่างง่าย ๆ</p> <p>มฐ. ศ 3.1 ป.6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ</p> <p>มฐ. ศ 3.1 ป.6/6 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน</p> <p>มฐ. ศ 3.2 ป.6/1 อธิบายสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และละคร</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงที่มีความงดงาม ผู้ชมสามารถสัมผัสเสน่ห์ของการแสดงผ่านลีลาการรำร่าที่อ่อนช้อยงดงาม ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่วิจิตรฉากที่สวยงาม และอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ช่วยเสริมสร้างอรรถรส นอกจากนี้ ยังมีเสียงขับร้องและเสียงบรรเลงจากเครื่องดนตรีที่ไพเราะกลมกลืนกันอย่างลงตัว จึงทำให้นาฏศิลป์เป็นมากกว่าการแสดง เพราะเป็นศาสตร์และศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของมนุษย์	14

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ศ 3.1 ป.6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหว และการแสดง โดยเน้น การถ่ายทอดลีลาหรือ อารมณ์</p>		<p>การเรียนรู้นาฏศิลป์ จำเป็นต้องเรียนทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้เข้าใจรูปแบบ ลักษณะ และองค์ประกอบ ของการแสดงแต่ละ ประเภท ตลอดจนนำท่ารำ พื้นฐานไปประยุกต์ใช้ใน กิจกรรมต่างๆ ได้อย่าง สร้างสรรค์ การแสดง นาฏศิลป์ไม่ได้เป็นเพียง แค่การรำรำเพื่อความ สวยงาม แต่ยังเชื่อมโยงกับ ละครซึ่งเป็น ศิลปะการแสดงที่บอกเล่า เรื่องผ่านการเคลื่อนไหว ท่าทาง คำพูด อารมณ์ของ ตัวละคร ซึ่งละครมี รากฐานมาจากการแสดง นาฏศิลป์ โดยอาศัยท่ารำ และการเคลื่อนไหวที่มี แบบแผน เพื่อสื่อ ความหมายและสร้างความ ประทับใจให้กับผู้ชม ละคร จึงเป็นสิ่งที่แยกออกจาก ชีวิตมนุษย์ไม่ได้ เพราะเป็น ศิลปะที่สะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ ของผู้คน ในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะ เป็นการแสดงประกอบใน กิจกรรมใดก็ตามล้วนแสดง ให้เห็นถึงความผูกพัน ระหว่างศิลปะการแสดง กับสังคมมนุษย์ การ เคลื่อนไหวประกอบเพลง ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญ</p>	

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			<p>ของศิลปะการแสดง เนื่องจากการเคลื่อนไหวที่ สอดคล้องกับจังหวะดนตรี จะช่วยเพิ่มอรรถรส ความ มีชีวิตชีวาให้การแสดง ไม่ว่าจะเป็นการฟ้อนรำ การเต้นประกอบเพลง การใช้ภาษาภายในการ ถ่ายทอดเรื่องราว ล้วนเป็น การสื่อสารที่เข้าถึงอารมณ์ ของผู้ชมได้อย่างลึกซึ้ง ดังนั้น นาฏศิลป์จึงไม่ใช่ เพียงการแสดงเพื่อความ สวยงาม แต่ยังเป็นศาสตร์ ที่ต้องอาศัยความเข้าใจ ฝึกฝน และสืบสานให้คงอยู่ สืบไป</p>	
<p>หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 การเข้าร่วม กิจกรรม การแสดง</p>	<p><b>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</b> มฐ. ศ 3.1 ป.6/4 บรรยายความรู้สึกของ ตนเองที่มีต่องาน นาฏศิลป์และการละคร อย่างสร้างสรรค์</p> <p>มฐ. ศ 3.1 ป.6/5 แสดงความคิดเห็นใน การชมการแสดง</p> <p><b>ตัวชี้วัดปลายทาง</b> มฐ. ศ 3.2 ป.6/2 ระบุประโยชน์ที่ได้รับจาก การแสดงหรือการชมการ แสดงนาฏศิลป์และละคร</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>นาฏศิลป์และละครเป็น ศิลปะการแสดงที่สะท้อน ถึงความอ่อนช้อย งดงาม และเอกลักษณ์ของความ ไทย ถือเป็นมรดกทาง ภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้ ร่วมกันคิดสร้างสรรค์ขึ้น นาฏศิลป์และละครจึงมี บทบาทสำคัญในสังคมไทย เพราะเป็นส่วนหนึ่งของ วัฒนธรรมและประเพณี ที่ยังมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ เพื่อสร้างความ สนุกสนาน รื่นเริง เสริมสร้างความสามัคคี ให้กับผู้คน หลักในการชม การแสดงนาฏศิลป์และ ละครที่ดี คือ การตั้งใจชม</p>	<p>6</p>

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			<p>และให้เกียรติผู้แสดง การสังเกตองค์ประกอบ ของการแสดง เช่น ท่ารำ การเคลื่อนไหว การแสดง สีหน้า แววตา บทบาท ของตัวละคร การเรียนรู้ ความหมายของการแสดง และการแสดงความคิดเห็น อย่างสร้างสรรค์เมื่อมี โอกาส การเข้าร่วม กิจกรรมทางนาฏศิลป์ยังให้ ประโยชน์อีกหลายประการ ไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะ ด้านศิลปะและการแสดง แต่ยังเสริมสร้างบุคลิกภาพ ความมั่นใจ ฝึกทักษะการ ทำงานเป็นทีม ช่วยให้ เยี่ยวชนตระหนักถึง ความสำคัญและรู้คุณค่า ของการแสดงนาฏศิลป์ รวมถึงสร้างความ สนุกสนาน และช่วย ผ่อนคลายความตึงเครียด นาฏศิลป์และละครจึงมิใช่ เพียงศิลปะเพื่อความ บันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็น เครื่องมือสำคัญในการ ส่งต่อวัฒนธรรม ความรู้ และคุณค่าทางสังคมที่ควร ค่าแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่สืบ ต่อไป</p>	